

การปรับใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจ ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับการให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้แก่ผู้ถือหุ้นตามหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสียในการโอนกิจการทั้งหมด ภายใต้ประมวลรัษฎากร

กอบแก้ว รัตนอบล

รองศาสตราจารย์ และหัวหน้าภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พงศภัค ประจักษ์เฟื่องฟู

International Tax Manager, EY Qatar, Doha office

บทคัดย่อ

ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนหุ้นได้รับ ในการโอนกิจการทั้งหมดภายใต้ประมวลรัษฎากรจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ เพราะมองว่าไม่ได้เป็น (หรือซื้อขายหุ้น) อย่่างไรก็ดี ในอดีตการให้สิทธิยกเว้นภาษีนี้เป็นการให้สิทธิโดยมิได้มีการพิจารณาถึงหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้น คือมิได้กำหนดให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนต้องเข้าถือหุ้นในบริษัทผู้รับโอน ทำให้ไม่มีการบอกความแตกต่างระหว่างการโอนกิจการกับการขายกิจการได้ ในปี พ.ศ. 2555 เจื่อนไซเรื่องการโอนแลกหุ้นจึงถูกบัญญัติเพิ่มเข้ามา โดยกำหนดให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนต้องมีการเข้าถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการด้วย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความไม่ชัดเจนในประเด็นของประเภทและสัดส่วนของหุ้นที่นำมาโอนแลกกัน และระยะเวลาในการถือครองหุ้นที่นำมาโอนแลกกัน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดผลทางภาษีทั้งในฝั่งของผู้เสียภาษีและผู้เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการบัญชีเรื่อง “การควบคุม” และ “เกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง” ที่มีปรากฏในแนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันมาปรับใช้ เพื่อพิจารณาเนื้อหาทางเศรษฐกิจของธุรกรรม และได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยบนพื้นฐานของหลักการบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอสรุปจากการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีทั้งฝั่งเอกชนและกรมสรรพากรที่มีความเห็นเป็นไปตามหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย โดยกรอบแนวคิดการวิจัยถือว่ามีความสำคัญ

เพียงพอที่จะถูกนำมาพิจารณาปรับใช้ในทางปฏิบัติ ในการขจัดความไม่แน่นอนของผลทางภาษีและยังอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ประเมินของกรมสรรพากรในการตรวจสอบภาษี

คำสำคัญ: การปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษี การโอนกิจการทั้งหมด การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน การโอนแลกหุ้น ความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย เกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง

Download จากวารสารวิชาชีพบัญชี

Adaptation of the Accounting Practice on Business Combination under Common Control to Granting of Income Tax Exemption to Shareholders under the Continuity of Interest Doctrine in the case of Entire Business Transfer under the Revenue Code

Kobkaew Ratanaubol

*Associate Professor, Head of Department of Accounting,
Thammasat Business School, Thammasat University*

Pongsapak Prajafueangfu

International Tax Manager, EY Qatar, Doha office

ABSTRACT

The proceeds that shareholders of the transferor company received in the case of entire business transfer under the Revenue Code is tax-exempt since it is viewed that the entire business transfer is not a sale transaction. Anyway, in the past, this income tax exemption did not take into account the continuity of interest doctrine. The shareholders of the transferor were not required to hold any shares of the transferee. Without this requirement, it is hard to differentiate between the entire business transfer transaction and the sales of business. In light of the absence of continuity of interest, a share-swap condition was subsequently added into relevant legislation in 2012, requiring the shareholders to hold the shares of the transferee as part of the entire business transfer. However, it is not clear as to which type and what proportion of shares should be swapped in order to achieve continuity of interest and also whether the shares should be held for a certain period after the entire business transfer takes place. This uncertainty raises a problem of determining the tax outcome by the taxpayer and the revenue officer. In this respect, the researcher resorted to the accounting concepts of "control" and "going concern" by reference to the accounting practice on

business combination under common control in order to determine the economic substance of transactions and thereby formulated a research model based on the accounting concepts. Based on interviews with tax practitioners in both private practice and the Revenue Department, the researcher found that their opinions are in line with the continuity of interest doctrine, whereby the research model could reasonably be endorsed as having enough merits to be considered being adapted in practice so as to eliminating the uncertain tax outcome and also making it convenient for the assessment officer to conduct audits.

Keywords: Tax-free Reorganization, Entire Business Transfer, Business Combination under Common Control, Share Swap, Continuity of Interest, Going Concern

Download จาก...วารสารวิชาชีพบัญชี

1. บทนำ

กฎหมายภาษีเงินได้ของประเทศไทยได้คำนึงถึงความจำเป็นในการให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ในกรณีการซื้อขายธุรกิจเพื่อการปรับโครงสร้างธุรกิจ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการปรับโครงสร้างธุรกิจในรูปแบบของการโอนกิจการทั้งหมด (Entire Business Transfer) ระหว่างบริษัทไทยด้วยกัน และให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ในสองชั้น ได้แก่

- ในชั้นของบริษัทผู้โอนกิจการ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับกำไรที่เกิดขึ้นจากการโอนกิจการทั้งหมด โดยการโอนกิจการทั้งหมดดังกล่าว หมายถึง กรณีที่ผู้โอนกิจการทำการโอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดให้แก่บริษัทผู้รับโอนกิจการ และดำเนินการจดทะเบียนเลิกและมีการชำระบัญชีภายในรอบระยะเวลาบัญชีที่โอนกิจการนั้น ตามมาตรา 74 (1) (ข) และ (ค) แห่งประมวลรัษฎากร

- ในชั้นของผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการที่บริษัทโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุนที่ลงไปในการ ตามมาตรา 5 สัตตรส แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 (ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นบริษัท) และตามข้อ 2 (50) แห่งกฎกระทรวง (ฉบับที่ 126) พ.ศ. 2509 (ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลธรรมดา)

1.1 การให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ในชั้นของผู้ถือหุ้น ในกรณีการโอนกิจการทั้งหมด ภายใต้ประมวลรัษฎากร

ก่อนปี พ.ศ. 2551 นี้ มาตรา 5 สัตตรส แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 10) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 341) พ.ศ. 2541 และข้อ 2 (50) แห่งกฎกระทรวง (ฉบับที่ 126) พ.ศ. 2509 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำรงอยู่ของส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้น

ในกิจการที่โอนไปยังบริษัทผู้รับโอนกิจการภายหลังการโอนกิจการทั้งหมด จึงมีหลายกรณีที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการมิได้เข้าถือหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ เพื่อดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่ในกิจการภายหลังการโอนกิจการดังกล่าว ทำให้ธุรกรรมดังกล่าวมีเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจเป็นการซื้อขายธุรกิจ (Business Acquisition) แทนที่จะเป็นการปรับโครงสร้างธุรกิจ (Business Reorganisation) ในปี พ.ศ. 2555 ช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 542) พ.ศ. 2555 และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 291) พ.ศ. 2555 ซึ่งกำหนดให้การซื้อขายธุรกิจเพื่อการปรับโครงสร้างธุรกิจต้องมีการโอนแลกหุ้น (Share Swap) ในชั้นของผู้ถือหุ้นเพิ่มเข้ามาด้วย อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 542) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 291) และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการควบเข้ากัน หรือโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กันของบริษัทมหาชนจำกัด หรือบริษัทจำกัด เพื่อยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งมีผลบังคับใช้ภายหลังมีการเพิ่มเติมเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น ได้ให้คำนิยามหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขดังกล่าวว่า ผู้ถือหุ้นต้องดำเนินการอย่างไร หุ้นที่มีการโอนแลกกันควรเป็นหุ้นประเภทไหน สัดส่วนการถือหุ้นที่โอนแลกกันควรเป็นเท่าไร ระยะเวลาการถือหุ้นภายหลังการโอนแลกหุ้นควรเป็นเท่าไร เป็นต้น

1.2 ปัญหาที่เกิดจากความไม่ชัดเจนในเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นในปัจจุบัน

ความไม่ชัดเจนในแนวปฏิบัติเรื่องการโอนแลกหุ้นในกรณีการโอนกิจการทั้งหมดในปัจจุบันนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เสียภาษีในการที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีสำหรับการปรับโครงสร้างธุรกิจของตน ทั้งนี้ ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏใน

สารสนเทศที่บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยรายงานต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น เห็นได้ว่ามีปรากฏอยู่บ่อยครั้งที่มูลค่าของธุรกรรมการโอนกิจการทั้งหมดมีขนาดใหญ่ถึงหลักพันล้านบาท (The Stock Exchange of Thailand, 2014 and 2015) ความไม่ชัดเจนในแนวปฏิบัติเรื่องการโอนแลกหุ้นในกรณีการโอนกิจการทั้งหมดดังกล่าว จึงยอมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ผู้เสียภาษีนั่งถึงและอาจมีผลกระทบในเชิงบั่นทอนการตัดสินใจในการปรับโครงสร้างธุรกิจในช่วงของต้นทุนการทำธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น ความไม่ชัดเจนดังกล่าวก่อให้เกิดมุมมองในเชิงลบต่อระบบภาษีของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุนในประเทศ และยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบภาษีของประเทศหากพิจารณาถึงหลักความแน่นอน (Certainty) ในการจัดเก็บภาษีของอดัม สมิธ ที่ระบบภาษีที่ดีควรมีตามหลักเศรษฐศาสตร์อีกด้วย (Alley C. & Bentley D., 2005)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นในการโอนกิจการทั้งหมด ภายใต้ประมวลรัษฎากรดังกล่าว เพื่อกำหนดผลทางภาษีในกรณีของการปรับโครงสร้างธุรกิจ ซึ่งได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้แตกต่างจากกรณีของการซื้อขายธุรกิจที่ต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับกำไรที่เกิดขึ้น โดยวินิจฉัยว่าหุ้นที่โอนแลกกันควรเป็นหุ้นประเภทไหน สัดส่วนการถือหุ้นที่โอนแลกกันควรเป็นเท่าไร ระยะเวลาการถือหุ้นภายหลังจากโอนแลกหุ้นควรนานเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาคำถามความไม่แน่นอนของผลทางภาษีที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางประกอบแก่กรมสรรพากรในการแก้ไขเพิ่มเติม และพัฒนาระบบกฎหมายภาษี ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดทางภาษีที่เกิดจากความไม่แน่นอนในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยผู้เสียภาษี ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่อการตรวจสอบภาษีของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในอนาคต

2. กฎอนุวรรณกฤษฎ

2.1 การปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษี (Tax-free Business Reorganisation)

2.1.1 เหตุผลเบื้องหลังของการปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษี

Vanistendael (1998) ได้อธิบายถึงเหตุผลเบื้องหลังของการให้สิทธิได้รับยกเว้นภาษีสำหรับการปรับโครงสร้างธุรกิจเป็นการจัดหรือทำธุรกรรมภาษีที่เกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างธุรกิจหมดคือ (Neutrality) เพื่อให้การปรับโครงสร้างธุรกิจดังกล่าวไม่ได้รับผลกระทบจากความได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางภาษี Shores (2010) ให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การไม่รับรู้ผลทางภาษีที่เกิดขึ้น (Non-recognition) ในกรณีการปรับโครงสร้างธุรกิจเป็นไปตามหลักการจัดผลทางภาษี (Tax Neutralisation) ซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีสามารถตัดสินใจทำการปรับโครงสร้างธุรกิจได้โดยปราศจากข้อจำกัดในแง่ของภาระภาษีที่เข้าซ้อน

2.1.2 เงื่อนไขของการปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษี

Vanistendael (1998) ได้ให้ข้อสังเกตว่าเงื่อนไขของการปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษีในแต่ละประเทศนั้น แตกต่างกันในรายละเอียด แต่สามารถสรุปได้ว่าอยู่บนพื้นฐานของหลักการสองหลัก ไม่หลักใดก็หลักหนึ่ง ได้แก่ หลักความต่อเนื่องของกิจการ (Continuity of Business Enterprise) และหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย (Continuity of Interest) ทั้งนี้ Vanistendael เห็นว่า หากปราศจากหลักการดังกล่าวในกฎหมายภาษีย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ในกรณีที่บริษัทผู้โอนกิจการและผู้ถือหุ้นสามารถจำหน่ายจ่ายโอนส่วนได้เสียไม่ว่าจะจะเป็นในรูปของทรัพย์สินหรือหุ้นที่มีอยู่ในบริษัท ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ผ่านการปรับโครงสร้างธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษี เป็นเหตุให้ไม่ต้องเสียภาษีจากธุรกรรมดังกล่าวอย่างกรณีการซื้อขายทรัพย์สินหรือธุรกิจที่มีภาระภาษี

2.1.2.1 *หลักความต่อเนื่องของกิจการ*

หลักความต่อเนื่องของกิจการพิจารณาว่า บริษัทผู้รับโอนกิจการได้ดำเนินธุรกิจเดิมของกิจการที่ได้รับโอนมา หรือได้ใช้สินทรัพย์ของกิจการที่ได้รับโอนมาในสัดส่วนที่มีนัยสำคัญในธุรกิจต่อไปหรือไม่ (Shores, 2010) ตามความเห็นของ Shores นั้น หลักความต่อเนื่องของกิจการไม่ควรถูกนำมาปรับใช้กับธุรกรรมการปรับโครงสร้างธุรกิจในการให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี จากข้อเท็จจริงที่ว่า การปรับโครงสร้างธุรกิจโดยส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นด้วยเหตุผลเพียงเพื่อจัดสรรสินทรัพย์หรือทรัพยากรขององค์กร เพื่อเพิ่มมูลค่าหรือประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความตกลงระหว่างคู่สัญญาว่าผู้รับโอนกิจการจะสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของผู้โอนกิจการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำอะไรได้ดีกว่าผู้โอนกิจการ หลักความต่อเนื่องของกิจการจึงเป็นอุปสรรคต่อการนำสินทรัพย์ขององค์กรไปใช้ประโยชน์ภายหลังการปรับโครงสร้างธุรกิจ ซึ่งความเห็นของ Shores สอดรับกับหลักการทางบัญชีตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินที่เห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าสินทรัพย์ที่ผู้รับโอนกิจการรับโอนมานั้นย่อมต้องถือเป็นทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของผู้รับโอนกิจการ (Federation of Accounting Professions, 2015)

2.1.2.2 *หลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย*

หลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย (Continuity of Interest) พิจารณาว่าผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการได้คงไว้ซึ่งส่วนได้เสียที่มีอยู่ในบริษัทผู้โอนกิจการก่อนการปรับโครงสร้างธุรกิจ ผ่านการได้รับส่วนได้เสียในบริษัทผู้รับโอนกิจการหรือไม่ (Patton and Monetto, 2001) หลักการดังกล่าวมีขึ้นเพื่อป้องกันธุรกรรมที่ลักษณะทำนองเดียวกับการซื้อขาย (Sales) ไม่ให้เข้าเกณฑ์ในการได้รับสิทธิที่จะไม่รับรู้ผลทางภาษี ไม่รู้จะเป็นกำไรหรือขาดทุนอย่างไรในกรณีของการปรับโครงสร้างธุรกิจ (Kreisberg, 2010)

(1) การดำรงส่วนได้เสียในบริษัทผู้โอนกิจการ ในประเทศที่มีธุรกรรมการปรับโครงสร้างธุรกิจจำนวนมาก และมีกฎหมายภาษีและคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสียของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น หลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสียอาศัยการพิจารณาจากการดำรงอยู่ของส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมของผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการ โดยหอนการปรับโครงสร้างธุรกิจว่ามีสัดส่วนที่มีนัยสำคัญหรือไม่นับ ตัวอย่างเช่น กรณีกรรมสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเคยใช้หลักเกณฑ์ในการออกข้อหาหรือสั่งลงโทษแก่ผู้เสียภาษี (Advance Ruling) โดยพิจารณาว่าค่าตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการได้รับนั้น จะต้องอยู่ในรูปของหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ โดยมีมูลค่าเป็นส่วนอย่างน้อยร้อยละ 50 ของค่าตอบแทนทั้งหมด (Patton and Monetto, 2001) ทั้งนี้มีพื้นฐานตามคำพิพากษาศาลฎีกาในประเทศสหรัฐอเมริกาในอดีตได้ให้ข้อสรุปไปในแนวทางเดียวกันว่า รูปแบบของค่าตอบแทนที่มีสัดส่วนเป็นนัยสำคัญจะต้องอยู่ในรูปของหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ แม้ว่าสัดส่วนของหุ้นตามคำพิพากษาศาลฎีกาจะน้อยกว่าร้อยละ 50 ของค่าตอบแทนทั้งหมด และแตกต่างกันไปตามข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี (Turnier, 1976) อย่างไรก็ตาม ตามความเห็นของ Patton and Monetto นั้น การถือหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการมิได้เป็นปัจจัยเดียวที่ชี้ขาดว่าผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการได้ดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมในบริษัทผู้โอนกิจการต่อไปภายหลังจากการปรับโครงสร้างธุรกิจ

ในปัจจุบันกฎหมายภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบัญญัติเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการดำรงส่วนได้เสีย ดังปรากฏใน Final Regulations T.D. 9565 (Internal Revenue Bulletin, 2012) ซึ่งใช้ประเภทและจำนวนของค่าตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการได้รับเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมในบริษัทผู้โอนกิจการ โดยการดำรงส่วนได้เสียยังถือว่าเป็นเกิดขึ้นอยู่แม้ในภายหลังผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัทผู้โอนกิจการจะทำการ

จำหน่ายหุ้นของบริษัทผู้รับโอนกิจการออกไปให้แก่บุคคลที่มีได้มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทผู้รับโอนกิจการ (Unrelated Party) อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความชัดเจนว่า เมื่อใดที่บริษัทผู้รับโอนกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทผู้รับโอนกิจการ (Related Party) จะสามารถทำการเรียกคืนหุ้น (Redeem) หรือเข้าถือครอง (Acquire) หุ้นดังกล่าวที่ถูกขายให้แก่บุคคลที่มีได้มีความเกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างธุรกิจ โดยยังคงเข้าใจเนื้อหาของการดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมในบริษัทผู้รับโอนกิจการ (Swartz, 2015)

(2) กรณีที่ไม่ถือว่ามี การดำรงส่วนได้เสียในบริษัทผู้รับโอนกิจการ

ตามตัวอย่างที่ปรากฏใน Final Regulations T.D. 9565 (Internal Revenue Bulletin, 2012) นั้น กรณีที่ไม่ถือว่ามี การดำรงส่วนได้เสียในบริษัทผู้รับโอนกิจการ ได้แก่ กรณีที่หุ้นของบริษัทผู้รับโอนกิจการได้ถูกเรียกคืนในภายหลัง โดยบริษัทผู้รับโอนกิจการเอง หรือถูกถือครองในภายหลัง โดยบริษัทผู้รับโอนกิจการหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง กับบริษัทผู้รับโอนกิจการ ส่งผลให้ผู้ถือหุ้นเดิมในบริษัทผู้รับโอนกิจการมิได้ถือครองหุ้นของบริษัทผู้รับโอนกิจการ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมอีกต่อไป

2.2 แนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยประสงค์จะกำหนดแนวทางในการพิจารณาเงื่อนไขเรื่องการโอนสิทธิ์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับสิทธิยกเว้นภาษีสำหรับการโอนกิจการทั้งหมด ภายใต้ประมวลรัษฎากร โดยอาศัยการพิจารณาเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจของธุรกรรมในบริบทของ หลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการปรับใช้หลักการบัญชีที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินจะเป็นที่เข้าใจ และสามารถสื่อสารแก่ผู้เสียภาษีที่เป็นองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมได้ง่าย และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในอดีตที่กรมสรรพากรได้รับรองการใช้หลักการบัญชีที่กำหนดไว้ใน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินในการกำหนดผลทางภาษี เช่น กรณีการรับรู้รายได้สำหรับธุรกรรมบางประเภทตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 (Revenue Department, 1985) ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวมีขึ้นสำหรับการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน (business combination under common control) (Federation of Accounting Professionals, 2011) มีความเกี่ยวข้องโดยตรงมากที่สุดในการนำมาใช้กับแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ ด้วยเหตุที่การรวมธุรกิจตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฯ พิจารณาถึงธุรกรรมที่มีการดำรงความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย

แนวปฏิบัติทางการบัญชีฯ มีขึ้นเพื่อกำหนดวิธีรายงานทางการเงินเมื่อมีการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน เนื่องจากมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุงปี 2550) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ซึ่งมีการแก้ไขปรับปรุงจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ยังไม่มีข้อกำหนดหรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการบันทึกบัญชีในกรณีดังกล่าว

ทั้งนี้ แนวปฏิบัติทางการบัญชีฯ ถือว่า “การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันนั้น ไม่มีการซื้อธุรกิจเกิดขึ้น เนื่องจากความเสี่ยงและประโยชน์ที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคล กิจการ หรือกลุ่มกิจการที่มีอำนาจควบคุมสูงสุด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากการรวมธุรกิจ”

ในกรณีที่กิจการสองกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันมีการซื้อส่วนได้เสียระหว่างกันจนถึงระดับที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ หรือจนถึงระดับที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงาน “ให้ปฏิบัติเสมือนว่าเป็นวิธีการรวมส่วนได้เสีย (Similar to Pooling of Interests) โดยผู้ซื้อต้องรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินของกิจการที่ถูกนำมารวมด้วยมูลค่าตามบัญชีของกิจการที่ถูกนำมารวม ณ วันที่มีการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน”

อนึ่ง แนวปฏิบัติทางการบัญชี อาศัยความหมายของการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2550) กล่าวคือ “การรวมธุรกิจซึ่งกิจการหรือธุรกิจทั้งหมดที่นำมารวมกันอยู่ภายใต้การควบคุมสูงสุดโดยบุคคล กลุ่มบุคคล กิจการหรือกลุ่มกิจการเดียวกัน ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ และการควบคุมนั้นไม่เป็นการควบคุมชั่วคราว”

2.3.1 การควบคุม

2.3.1.1 การควบคุมตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี

แนวปฏิบัติทางการบัญชี ให้ความหมายของคำว่าการควบคุม (control) โดยอ้างอิงความหมายตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ย่อหน้าที่ 4 (Federation of Accounting Professions, 2009) ความว่า “อำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการเพื่อให้ได้รับซึ่งประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการนั้น” คำจำกัดความดังกล่าวพิจารณาถึงความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และรวมไปถึงกรณีที่การควบคุมขึ้นอยู่กับบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีการกระทำร่วมกัน ภายใต้ข้อตกลงตามสัญญา และไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสัดส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกิจการนั้น

ทั้งนี้ Deloitte (2008) ได้ให้ข้อสังเกตว่าการควบคุมตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) ฉบับที่ 27 ซึ่งเป็นแม่แบบของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ดังกล่าวนั้น ได้พิจารณาประเด็นเรื่องการควบคุมว่ามีอยู่หรือไม่ โดยอาศัยข้อสันนิษฐานเรื่อง *การควบคุม (Presumption of Control)* เป็นข้อพิจารณาในประการแรกว่า หากบริษัท *ถือหุ้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในบริษัทลูกเป็นสัดส่วนมากกว่ากึ่งหนึ่งของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดในบริษัทลูก* กรณีดังกล่าวถือได้ว่าบริษัทลูกอยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัทแม่ เว้นเสียแต่ว่าปรากฏข้อเท็จจริงไปในทางตรงกันข้ามที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าความเชื่อสันนิษฐานหุ้นเช่นว่านั้น มิได้ทำให้บริษัทลูกอยู่

ภายใต้การควบคุมของบริษัทแม่ เช่น กรณีที่บริษัทลูกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือเป็นผลจากข้อตกลงตามสัญญา เป็นต้น (International Accounting Standards Board, 2008, Para. 32)

2.3.1.2 การควบคุมตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินในปัจจุบัน

การควบคุมตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (IFRS) ฉบับที่ 10 ซึ่งเป็นแม่แบบของมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (TFRS) ฉบับที่ 10 (ฉบับปรับปรุง 2558) เรื่อง งบการเงินรวม ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน (Federation of Accounting Professions, 2009) อาศัยเกณฑ์พิจารณาที่แตกต่างจากการควบคุมตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี โดยไม่คำนึงถึงลักษณะของความเกี่ยวข้องกันระหว่างผู้ลงทุนและผู้ได้รับการลงทุน แต่พิจารณาถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์ทั้งหมดว่า ผู้ลงทุนมีอำนาจเหนือผู้ได้รับการลงทุน มีฐานะเปิดต่อหรือมีสิทธิในผลตอบแทนที่ได้รับจากการเกี่ยวข้องกับผู้ได้รับการลงทุน และมีความสามารถในการใช้อำนาจเหนือผู้ได้รับการลงทุน ทำให้เกิดผลกระทบต่อจำนวนเงินผลตอบแทนของผู้ลงทุนหรือไม่ หากผู้ลงทุนเข้าเงื่อนไขทั้งสามข้อนี้ ถือได้ว่าผู้ลงทุนควบคุมผู้ได้รับการลงทุน มีผลให้ผู้ลงทุนมีสถานะเป็นบริษัทใหญ่ และต้องจัดทำงบการเงินรวม

ทั้งนี้ PwC (2014) ได้ให้ข้อสังเกตในกรณีที่ผู้ลงทุนถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเป็นจำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ได้รับการลงทุนว่า ผู้ลงทุนสามารถควบคุมผู้ได้รับการลงทุนได้ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงที่ทำให้ผู้ลงทุนเข้าเกณฑ์มีอำนาจควบคุมจากผลของข้อตกลงตามสัญญาระหว่างผู้ลงทุน และผู้มีสิทธิออกเสียงรายอื่นในกิจการของผู้ได้รับการลงทุน สิทธิอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามข้อตกลงตามสัญญา การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเพียงพอที่จะมีอำนาจควบคุมตามข้อเท็จจริง (De Facto Control) หรือการมีสิทธิออกเสียงที่เป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญ (Substantive Potential Voting Rights)

ที่สามารถส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนของผู้ลงทุนในกรณีที่มีการใช้สิทธิดังกล่าว เป็นต้น

2.3.2 การควบคุมชั่วคราว (Transitory Control)

การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี พิจารณาถึงการควบคุมเดียวกันที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ และการควบคุมนั้นไม่เป็นการควบคุมชั่วคราว (Federation of Accounting Professions, 2009) การควบคุมชั่วคราว (transitory control) นั้นไม่ได้มีคำจำกัดความไว้เป็นการเฉพาะในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2550) หรือในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับเดียวกันในการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมครั้งหลัง อย่างไรก็ตาม Grant Thornton (2015) ได้ให้ข้อสังเกตว่า คำว่า “ชั่วคราว” มีความหมายทั่วไป คือ ช่วงหนึ่ง (Brief) หรือ มีอยู่ในระยะเวลาอันสั้น (Short Lived) และเห็นว่าการที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ ก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดการหลีกเลี่ยงการบันทึกบัญชีในกรณีซื้อกิจการ (Acquisition Accounting) ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 โดยทำธุรกรรมที่มีผลลัพธ์ให้การรวมธุรกิจอยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันเป็นชั่วคราว เพื่อใช้การบันทึกบัญชีแบบการรวมส่วนได้เสีย (Pooling of Interests) แทน

อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติทางการบัญชี ได้ให้ความหมายของการควบคุมชั่วคราวไว้เป็นการเฉพาะว่า หมายถึง “การที่บริษัทใหญ่ซื้อหรือได้มาซึ่งเงินลงทุนในบริษัทย่อย โดยมีความตั้งใจที่จะจำหน่ายเงินลงทุนดังกล่าวออกไปภายในระยะเวลา 12 เดือน ทั้งนี้ บริษัทใหญ่ต้องมีหลักฐานที่ยืนยันความตั้งใจดังกล่าว” การกำหนดระยะเวลา 12 เดือนดังกล่าวสอดคล้องกับเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง (Going Concern) ที่มีปรากฏในย่อหน้าที่ 25-26 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การนำเสนอฐานะการเงิน ซึ่งอาศัยมาตรฐานการบัญชีระหว่าง

ประเทศ (IAS) ฉบับเดียวกันเป็นแม่แบบในกรรขการ (Federation of Accounting Professions, 2010) ซึ่งในเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่องมีขึ้นเพื่อให้ฝ่ายบริหารประเมินความสามารถของกิจการในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมของกิจการ โดยประเมินความเหมาะสมของข้อสมมติเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกิจการ ผ่านข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่เกี่ยวกับอนาคตเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 12 เดือนนับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

2.4 ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีในฝั่งเอกชน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีของหนึ่งในสี่บริษัทสอบบัญชีและให้คำปรึกษาทางธุรกิจแบบครบวงจรที่ใหญ่ที่สุดในสกล ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์โดยตรงด้านการให้คำปรึกษาของกรธุรกิจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ในประเด็นของการปรับโครงสร้างธุรกิจ เพื่อให้ได้ความเห็นและมุมมองจากผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีในฝั่งเอกชนในการกำหนดแนวทางพิจารณาเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น และนำมาปรับใช้ในทางปฏิบัติ โดยพิจารณาถึงประเด็นที่เกี่ยวกับเหตุผลเบื้องหลังของการกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น และแนวทางในการโอนแลกหุ้น ตลอดจนประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสรุปผลและเป็นต้นแบบในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยก่อนทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในลำดับถัดไป ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีดังนี้

2.4.1 เหตุผลเบื้องหลังของการกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น

การให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้แก่ผู้ถือหุ้นในกรณีโอนกิจการทั้งหมดนั้น เห็นว่าอาศัยหลักการพื้นฐานเดียวกันกับการให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้แก่ ผู้ถือหุ้นในกรณีควบรวมกิจการ (Amalgamation) กล่าวคือ ในการควบรวมกิจการนั้น ผู้ถือหุ้นจะมีได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินสด (Cash) ซึ่งอยู่ในรูปของเงินได้ที่สามารถนำไปจำหน่ายจ่ายโอนได้ทันที (Disposable Income) แต่จะดำรงส่วนได้เสียที่มี

อยู่เดิมในบริษัทที่เข้าควบรวมกิจการ ผ่านการถือครองหุ้น ในบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ตามผลของกฎหมาย ผู้ถือหุ้นดังกล่าว จึงไม่ถือว่ามีเงินได้ที่ต้องนำไปรวมคำนวณ เพื่อเสียภาษี จนกว่าจะได้มีการโอนขายหุ้นในบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นใน ภายหลัง อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2555 ที่มีการ เพิ่มเติมเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นในการให้สิทธิยกเว้น ภาษีในชั้นของผู้ถือหุ้นนั้น กลับปรากฏข้อเท็จจริงในกรณี โอนกิจการทั้งหมดว่า ผู้ถือหุ้นในบริษัทผู้โอนกิจการได้รับ ผลประโยชน์ในรูปของเงินได้ที่สามารถนำไปจำหน่ายจ่ายโอน ได้ทันที (ในรูปของเงินคืนทุนส่วนที่เกินกว่าราคาหุ้นและ ไม่ต้องนำไปเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 40(4)(ฉ) แห่ง ประมวลรัษฎากร ภายหลังจากที่บริษัทผู้โอนกิจการ จดทะเบียนเลิกและชำระบัญชี) ซึ่งแตกต่างจากกรณีควบรวม กิจการที่ผู้ถือหุ้นได้ตรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมผ่านการเข้า ถือครองหุ้นในบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่

ด้วยเหตุนี้ การเพิ่มเติมเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นใน ปี พ.ศ. 2555 จึงมีขึ้นเพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายดังกล่าว และทำให้การให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้แก่ผู้ถือหุ้นในกรณี โอนกิจการทั้งหมดมีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของ กรณีควบรวมกิจการ ในบริบทของความต่อเนื่องของส่วน ได้เสีย กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นได้เข้าถือครองหุ้นในบริษัท ผู้รับโอนกิจการผ่านการโอนแลกหุ้น แม้จะถือว่าผู้ถือหุ้นมี เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ด้วยเหตุที่ได้รับประโยชน์ที่คิดคำนวณเป็นเงินได้ในภาษี ก็ตาม เงินได้พึงประเมินดังกล่าวนั้นก็ย่อมไม่ควรถูกนำไป รวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ที่ผู้ถือหุ้นจะได้โอนขายหุ้น ในบริษัทผู้รับโอนกิจการนั้นในภายหลัง

2.4.2 แนวทางในการโอนแลกหุ้นและประเด็นปัญหา ที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

ตามความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ด้วยประมวล รัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมิได้มีบัญญัติว่าการโอนแลก หุ้นทำกันอย่างไร แต่ตามแนวปฏิบัติที่มีปรากฏอยู่นั้น จึงเป็น กรณีที่การโอนแลกหุ้นอาจกระทำได้โดยให้บริษัทผู้รับโอน กิจการออกหุ้นเพิ่มทุน และให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอน

กิจการดำเนินการซื้อหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าว โดยชำระราคาหุ้น ทุนประเภทเดียวกันในบริษัทผู้โอนกิจการในสัดส่วนเดียวกัน ตามราคาตลาด ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ผู้ถือหุ้นภายใต้ โอนแลกหุ้นทั้งหมดในบริษัทผู้โอนกิจการ (สัดส่วนร้อยละ 100) เพื่อไม่ให้เกิดกรณีที่มีการคืนเงินลงทุนไปยังผู้ถือหุ้นในรูป ของเงินได้ที่สามารถจำหน่ายจ่ายโอนได้ทันที โดยให้บริษัท ผู้รับโอนกิจการออกหุ้นเพิ่มทุนซึ่งมีมูลค่าเท่ากับมูลค่าหุ้น ทั้งหมดดังกล่าวในบริษัทผู้โอนกิจการ และให้กำไรที่เกิดขึ้น จากการโอนแลกหุ้นดังกล่าวมาซื้อหุ้นนำมารวมคำนวณ ถือเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษีเงินได้ของผู้ถือหุ้นในบริษัทผู้โอน กิจการและผู้รับโอนกิจการที่มีการโอนแลกหุ้นกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า การโอนแลกหุ้นอาจกระทำ ได้เช่นกันระหว่างผู้ถือหุ้น ได้แก่ กรณีที่ผู้ถือหุ้นในบริษัท ผู้รับโอนกิจการโอนแลกหุ้นกับผู้ถือหุ้นในบริษัทผู้โอน และเห็นว่าการให้สัมภาษณ์ว่า ข้อเสนอแนะเรื่องการควบคุม (Prevention of Control) ได้แก่ เกณฑ์การถือครอง หุ้นที่สิทธิออกเสียงมากกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่มีสิทธิ ออกเสียงทั้งหมด ตามหลักการทางบัญชีที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้างต้น สามารถนำมาเอามาใช้ในการกำหนดสัดส่วนของ หุ้นที่จะโอนแลกกันได้ เพราะบ่งชี้ถึงส่วนได้เสียที่ผู้ถือหุ้น ในบริษัทผู้โอนกิจการมีอำนาจควบคุมกิจการอยู่ และจะดำรง ต่อไปภายหลังการโอนกิจการทั้งหมด อีกทั้งเป็นการง่ายต่อ ผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังเห็นด้วยกับผู้วิจัยว่า การกำหนดให้ ผู้ถือหุ้นเดิมในบริษัทผู้โอนกิจการถือครองหุ้นในบริษัท ผู้รับโอนกิจการที่ได้มาจากการโอนแลกหุ้นเป็นระยะเวลา ต่อเนื่องนาน 12 เดือนตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฯ ซึ่ง สอดคล้องกับเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่องจะเป็นการง่าย ต่อผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามภายใต้หลักการจัดเก็บภาษี แบบประเมินตนเอง (Self-assessment) สอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของการส่งเสริมให้ผู้เสียภาษีดำเนินการปรับ โครงสร้างธุรกิจ และป้องกันกรณีของการหลีกเลี่ยงภาษี โดยอาศัยการขายหุ้นที่ได้มาจากการโอนแลกหุ้นดังกล่าว ให้แก่บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทผู้รับโอนกิจการ

ในภายหลัง โดยอาจมีการกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวในทำนองเดียวกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในกรณีอื่น เช่น กรณีของสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Headquarter) ซึ่งกำหนดหลักการในการเพิกถอนสิทธิประโยชน์ย้อนหลังหากผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด (Retrospective Revocation) หากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรตรวจพบในภายหลัง เป็นต้น

3. วิธีการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตามที่คุณวิจัยได้ดำเนินการวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีในฝั่งเอกชน ผู้วิจัยได้ประมวลผลและสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในการกำหนดแนวทางการโอนแลกหุ้นดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยในการพิจารณาแนวทางเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น

1. ประเภทและสัดส่วนของหุ้นที่นำมาโอนแลกกัน	1.1 หุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัท โดยพิจารณาส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดในบริษัทผู้โอนกิจการ 1.2 ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นมีอำนาจควบคุมโดยมีหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงน้อยกว่านั้น ให้พิจารณาอำนาจควบคุมตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
2. ระยะเวลาการถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ	ถือหุ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 12 เดือนนับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่มีการโอนแลกหุ้น

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักกฎหมายของกรมสรรพากร ที่มีส่วนรับผิดชอบในการร่างและแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 126) โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง และได้ดำเนินการประมวลผลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและความเห็นในมุมมองของสำนักงานกฎหมายและเชิง

นโยบายของกรมสรรพากรที่เป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษี ในประเด็นการกำหนดแนวทางสำหรับการพิจารณาเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น และการปรับใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชีฯ ทั้งนี้ การสัมภาษณ์เป็นไปในลักษณะคำถามเปิดเพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นเชิงลึก โดยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยและการทบทวนวรรณกรรม

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 การสัมภาษณ์หน่วยงานจัดเก็บภาษี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ นิติกรเชี่ยวชาญ สำนักกฎหมาย กรมสรรพากร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 126) ในประเด็นเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น โดยสามารถสรุปเนื้อหาของการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

4.1.1 เหตุผลเบื้องหลังของการกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ด้วยเหตุที่พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 341) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 126) ในปี พ.ศ. 2541 เขียนไว้กว้างและเปิดช่องให้เกิดการตีความกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติ ทั้งในฝั่งของผู้เสียภาษีและฝั่งของกรมสรรพากร ซึ่งเคยปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมสรรพากรได้เคยออกข้อหารือให้แก่ผู้เสียภาษีโดยให้สิทธิยกเว้นภาษีแก่ผู้ถือหุ้นในกรณีโอนกิจการทั้งหมด สำหรับเงินคืนทุนจากการเลิกกิจการในกรณีที่ผู้ถือหุ้นมิได้เข้าไปถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ จึงเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างของกฎหมายที่ผู้เสียภาษีบางรายเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้จากการจ่ายเงินปันผล โดยดำเนินการโอนกิจการทั้งหมดและรับเงินคืนทุนภายหลังการเลิกกิจการซึ่งได้รับสิทธิยกเว้นภาษีในชั้นของผู้ถือหุ้น ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ. 2555 ทางกรมสรรพากรจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 542) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ 291) โดยกำหนดเพิ่มเติมเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นเพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายดังกล่าว โดยยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลที่เกิดขึ้นจากการโอนแลกหุ้นซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการควบรวมกิจการหรือโอนกิจการทั้งหมด เรียกว่าเป็นกรณีที่เกิดรายการทางธุรกรรมขึ้นแต่ไม่นำมารับรู้ผลทางภาษีจนกว่าที่ผู้ถือหุ้นจะได้มีการโอนขายหุ้นใหม่ไปยังใหม่ที่ตั้งขึ้นหรือบริษัทผู้รับโอนกิจการนั้นในอนาคต โดยพิจารณากำไรที่เกิดขึ้นจากการโอนขายหุ้นในอนาคตดังกล่าวจากต้นทุนเดิมของผู้ถือหุ้นในหุ้นของบริษัทผู้ถูกควบหรือบริษัทผู้โอนกิจการ ก่อนมีการ

โอนแลกหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Vanister (1998) ในประเด็นของหลักการขจัดผลทางภาษี (Tax Neutralisation) โดยให้สิทธิแก่ผู้เสียภาษีในการปรับมูลค่าผลทางภาษีสำหรับธุรกรรมการปรับโครงสร้างธุรกิจ

4.1.2 ข้อพิจารณาเรื่องหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสียในเชิงกฎหมายและเชิงนโยบายของกรมสรรพากร

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นตรงกับผู้วิจัยเรื่องกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นมีความสอดคล้องกับหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย เพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันว่าผู้ถือหุ้นต้องดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมในบริษัทผู้โอนกิจการ ผ่านการเข้าถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ (Kreisberg, 2010) ตามความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ผู้เสียภาษีสามารถดำเนินการโอนแลกหุ้นได้ตามรูปแบบที่ผู้เสียภาษีเห็นสมควรในตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมของผู้เสียภาษีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับโครงสร้างธุรกิจ เพราะการกำหนดรูปแบบของการโอนแลกหุ้นเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือจากการวินิจฉัยของกรมสรรพากรในประเด็นความต่อเนื่องของส่วนได้เสียในกิจการ ดังนั้น การโอนแลกหุ้นจึงอาจทำได้ระหว่างผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้รับโอนกิจการและผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการ โดยโอนแลกหุ้นที่ถืออยู่ (Existing Shares) หรืออาจจะเป็นกรณีที่ผู้ถือหุ้นในบริษัทผู้โอนกิจการได้เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนในบริษัทผู้รับโอนกิจการ โดยชำระราคาด้วยหุ้นในบริษัทผู้โอนกิจการที่ตนถืออยู่ก็ได้ (Subscription of Newly Issued Shares by Existing Shares) ซึ่งในแต่ละกรณีจะมีประเด็นและข้อจำกัดที่ผู้เสียภาษีต้องพิจารณาเพิ่มเติมต่างกัน เช่น ในกรณีของการเพิ่มทุนนั้น ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนได้ทันที แต่ต้องซื้อจากผู้ถือหุ้นเดิม หรือกรณีที่ผู้ถือหุ้นเดิมไม่เข้าซื้อหุ้นดังกล่าว ก็ต้องซื้อจากกรรมการของบริษัทผู้รับโอนกิจการ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในกรณีของการโอนแลกหุ้นที่มีอยู่แล้วระหว่างผู้ถือหุ้น ก็อาจมีประเด็นในเรื่องของภาระภาษีจากเงินคืนทุนเมื่อบริษัทผู้โอนกิจการจดทะเบียนเลิก ในส่วนที่ผู้ถือหุ้นของบริษัท

ผู้รับโอนกิจการได้รับมาจากการโอนแลกหุ้นก่อนมีการโอนกิจการทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ การกำหนดรูปแบบของการโอนแลกหุ้นจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้เสียภาษี

4.1.3 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติและการนำหลักการบัญชีที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยที่ผู้วิจัยได้วิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของกรมสรรพากรและผู้เสียภาษี ในประเด็นของการกำหนดประเภทและสัดส่วนของหุ้นที่นำมาโอนแลกกัน และการถือครองหุ้นภายหลังการโอนแลกหุ้น เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นสอดคล้องกับผู้วิจัยว่า การปรับใช้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเคยมีปรากฏอยู่ในกฎหมายภาษี และในมุมมองเชิงนโยบาย การปรับใช้หลักการบัญชีดังกล่าวควรเป็นกรณีที่มีความชัดเจนและเป็นการง่ายต่อการปฏิบัติตามในฝั่งของผู้เสียภาษี และง่ายต่อการตรวจสอบและประเมินในฝั่งของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า การนำเอาหลักการบัญชีมาปรับใช้โดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นนามธรรม (เช่น De Facto Control) เพื่อใช้ในการวินิจฉัยผลทางภาษีอาจไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงภาระในการพิสูจน์ของทั้งฝั่งผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ทั้งนี้ ในการพิสูจน์ของผู้เสียภาษี

ได้ทำตามเงื่อนไขในการได้รับสิทธิกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากรของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ผู้เสียภาษีจะต้องมีหลักฐานในการพิสูจน์เพื่อเปิดเผยแก่กรมสรรพากรว่า ผู้เสียภาษีได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข เช่น มติคณะกรรมการเลขาธิการที่ประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ว่าด้วยเรื่องของการปรับโครงสร้างธุรกิจใหม่ แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและกระบวนการในการปรับโครงสร้างธุรกิจ รวมไปถึงการโอนแลกหุ้นเพื่อผู้ถือหุ้นที่ถือสิทธิกเว้นภาษีเงินได้ในชั้นของผู้ถือหุ้น ซึ่งเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วแต่เป็นภาระการพิสูจน์ในเบื้องต้นของผู้เสียภาษีตามระบบการจัดเก็บภาษีแบบประเมินตนเอง ดังนั้น ในบริบทของการโอนแลกหุ้นเมื่อเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรเข้ามาตรวจสอบภาษี ผู้ถือหุ้นเดิมในบริษัทผู้รับโอนกิจการจะต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้เข้าถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการเพื่อดำรงส่วนได้เสียที่มิใช่เดิม

4.2 การเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์และกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยเห็นว่าผลการสัมภาษณ์หน่วยงานจัดเก็บภาษีมีความสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีในฝั่งเอกชนและผลการวิจัยเชิงเอกสาร ตามที่ผู้วิจัยได้ประมวลและสรุปผลในกรอบแนวคิดการวิจัย โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

Download จาก

ตารางที่ 2 อภิปรายผลการสัมภาษณ์และกรอบแนวคิดการวิจัย

ประเด็น	กรอบแนวคิดการวิจัย	ผลการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในฝั่งเอกชน	ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานจัดเก็บภาษี
<p>1. ประเด็นที่จะสกัดส่วนของหุ้นที่นำมาเป็นประกัน</p> <p>1.1 หุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัท โดยพิจารณาสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดในบริษัท</p> <p>1.2 กรณีผู้ถือหุ้นมีอำนาจควบคุมโดยมีสิทธิออกเสียงน้อยกว่านั้น ให้พิจารณาอำนาจควบคุมตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป</p>	<p>ผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้โอนกิจการอาจเข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนในบริษัทผู้รับโอนกิจการโดยแลกกับหุ้นประเภทเดียวกันที่อยู่ในบริษัทผู้โอนกิจการ โดยครมมีการโอนแลกหุ้นที่ถืออยู่ดังกล่าวในสัดส่วนร้อยละ 100 เพื่อไม่ให้เกิดกรณีการคืนเงินทุนไปยังผู้ถือหุ้นในรูปของเงินที่ได้ที่สามารถนำไปจำหน่ายจ่ายโอนได้ทันที อย่างไรก็ตาม หากสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 100 ผู้ถือหุ้นควรจะต้องเสียภาษีจากกำไรจากเงินคืนเมื่อบริษัทผู้โอนกิจการเลิกกิจการ สำหรับหุ้นที่ถืออยู่ในสัดส่วนที่มีนำไปโอนแลกนั้น</p> <p>ข้อเสนองานร่างเรื่องการควบคุม (Presumption of Control) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ 10 ที่นำมาปรับใช้ในการกำหนดสัดส่วนของหุ้นที่นำมาโอนแลกกันได้ เพราะเป็นข้อพิจารณาส่วนได้เสียที่มีอำนาจควบคุมในกิจการ</p>	<p>ผู้เสียภาษีสามารถดำเนินการโอนแลกหุ้นได้ตามรูปแบบที่ผู้เสียภาษีเห็นสมควรตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมของผู้เสียภาษีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับโครงสร้างธุรกิจ เพราะการกำหนดรูปแบบของการโอนแลกหุ้นเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือจากกฎวิธีนัยของการสรรพากรในการวินิจฉัยความต่อเนื่องของส่วนได้เสียในกิจการ</p> <p>อนึ่ง การกำหนดเงื่อนไขเรื่องการโอนแลกหุ้นมีความสอดคล้องกับหลักความต่อเนื่องของส่วนได้เสีย เพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันว่าผู้ถือหุ้นต้องดำรงส่วนได้เสียที่มีอยู่เดิมในบริษัทผู้โอนกิจการ ผ่านการเข้าถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการ (Kreisberg, 2010) ดังนั้น การให้สิทธิไม่รับรู้ผลทางภาษีแก่ผู้ถือหุ้นในการโอนแลกกิจการทั้งหมดจึงกระทบต่อธุรกรรมกำไรโอนแลกเงินเท่านั้น และไม่รวมถึงกำไรที่ได้จากเงินคืนทุนที่เกิดเลิกกิจการสำหรับหุ้นที่มิได้นำไปโอนแลกกัน ทั้งนี้ การปรับให้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป</p> <p>ให้มีประสิทธิภาพภายใต้กฎหมาย และในมุมมองเงินโยกย้าย การใช้หลักการบัญชีดังกล่าวควรเป็นกรณีที่มีสัดส่วนและขั้นตอนการง่ายต่อการปฏิบัติตามในฝั่งของผู้เสียภาษี และง่ายต่อการตรวจสอบและประเมินในฝั่งของเจ้าหน้าที่สรรพากร</p>	

ตารางที่ 2 อภิปรายผลการสัมภาษณ์และกรอบแนวคิดการวิจัย (ต่อ)

ประเด็น	กรอบแนวคิดการวิจัย	ผลการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในฝั่งเอกชน	ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานจัดเก็บภาษี
2. ระยะเวลาการรับรู้ผลกระทบในบริษัทผู้รับ	ถือหุ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 12 เดือนนับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่มีการโอนแลกหุ้น	การใช้เกณฑ์ดำเนินงานต่อเนื่องในการกำหนดระยะเวลาการถือครองหุ้นนั้นไม่ต่างกันมากนัก มีความสอดคล้องกับเจตนากรมสรรพากร ส่งเสริมให้มีการปรับโครงสร้างธุรกิจ และเป็นการง่ายต่อผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตาม	การปรับใช้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเคยมีปรากฏอยู่ในกฎหมายภาษี และในมุมมองเชิงนโยบาย การปรับใช้หลักการบัญชีดังกล่าวควรเป็นกรณีที่มีความชัดเจนและเป็นภาระต่อการปฏิบัติตามในฝั่งของผู้เสียภาษี และง่ายต่อการตรวจสอบและประเมินในฝั่งของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

ทั้งนี้ ในแง่ของข้อพิจารณาในการปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่องการโอนแลกหุ้นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในประเด็นของ ประเภทและสัดส่วนของหุ้นที่นำมาโอนแลกกันนั้น การพิจารณาตามกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้นมีข้อดีในแง่ที่ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการได้รับสิทธิยกเว้นภาษี เช่น กรณีที่มี ผู้ถือหุ้นบางรายในบริษัทผู้รับโอนกิจการที่ได้ประสงค์จะ เข้าไปถือครองหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการต่อไป ดังกรณีที่มี ผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย และมูลค่าของกิจการ ที่โอน ณ ขณะนั้นต่ำกว่าราคาทุน (Net Book Value < Cost) ในกรณีการโอนกิจการทั้งหมด เพื่อฟื้นฟูศักยภาพ ของการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถือหุ้นดังกล่าว ไม่มีเงินได้ทางภาษีสำหรับเงินคืนทุน

นอกจากนี้ ในประเด็นของระยะเวลาการถือครอง หุ้นนั้น การกำหนดระยะเวลาตามเกณฑ์การดำเนินงาน ต่อเนื่อง (12 เดือน) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้น มี ข้อดีในแง่ที่ป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีเช่น กรณีโอนขายหุ้น ที่ได้รับมาจากการโอนแลกหุ้นในภายหลังให้แก่บุคคลที่มีความ เกี่ยวข้องกับบริษัทผู้รับโอนกิจการ เป็นต้น โดย เป็นการง่ายต่อเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการตรวจสอบ และยังคงใจให้ผู้เสียภาษีดำเนินการปรับโครงสร้างกิจการโดย ปราศจากมูลเหตุจูงใจทางภาษีเป็นหลักอีกด้วย

REFERENCES

Alley C. & Bentley D. (2005). A remodeling of Adam Smith’s tax design principle. *ePublications@ bond, Bond University*. Retrieved from: http://epublications.bond.edu.au/aw_pubs/45.

Deloitte. (2008). *Business combinations and changes in ownership interests – A guide to the revised IFRS3 and IAS27*. Retrieved from <http://www.iasplus.com/en/publications/global/guides/pub2690>.

Federation of Accounting Professions. (2009). *Guidelines of Accounting for Business Combination under a Control*. Access from www.fap.or.th/images/stories/publications/2009/Accounting%20column_1359010309/Under%20Control.pdf.

Federation of Accounting Professions. (2015). *Thai Accounting Standard*.

Grant Thornton. (2015). *Common control business combinations. IFRS Viewpoint*, issue 4. Retrieved from https://www.grantthornton.ca/resources/insights/adviser_alert/Advisor%20alert_IFRS%20Viewpoint/Common%20control%20bus%20comb_ENG.pdf.

Internal Revenue Service. (2012). *Final Regulations T.D. 9565. Internal Revenue Bulletin*. Retrieved from https://www.irs.gov/irb/2012-08_IRB/ar06.

International Accounting Standards Board. (2008). *International Accounting Standards 27: Consolidated and Separate Financial Statements*. Retrieved from http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/consolidated/ias27_en.pdf.

Kreisberg, A. (2010). *The Effect of Transfer Restrictions on Continuity of Interest. Tax Notes*.

Patton, B. L. & Monetto, J. (2001). *Foreign Acquisition of a U.S. Target Group and Subsequent Restructuring. Bulletin of International Taxation*.

PwC. (2014). *Business combinations and non-controlling interests – Application of the U.S. GAAP and IFRS Standards*. Retrieved from <http://www.pwc.com/us/en/cfodirect/publications/accounting-guides/global-guide-to-accounting-for-business-combinations-and-noncontrolling-interests.html>.

- Revenue Department. (1985). *Revenue Department Order T.P. 1/2528*. Access from <http://www.rd.go.th/publish/3480.0.html>. (In Thai)
- Shores, D. F. (2010). Continuity of Business Enterprise: A concept whose time has passed. *The Tax Lawyer* Vol. 63 No. 2, 471–498.
- Swartz, L. Z. (2015). *Global Tax-Free deals: Mergers, Acquisitions and Spins at Home and Abroad*. Cadwalader Wickersham & Taft LLP.
- The Stock Exchange of Thailand. (2014). The consideration of qualification of S and registered stock as additional capital. From <http://www.set.or.th/set/newsdetails.do?newsId=14116022018121&language=th&country=TH>. (In Thai)
- The Stock Exchange of Thailand. (2015). Resolution of board of directors of PRIN No. 3/2015. From <http://www.set.or.th/set/newsdetails.do?newsId=14357902526251&language=th&country=TH>. (In Thai)
- Turnier, W. J. (1976). Continuity of Interest – Its Application to Shareholders of the Acquiring Corporation. *California Law Review* Vol. 64 Issue 4.
- Vanistendael, F. (1998). Taxation of Corporate Reorganizations. *Law Design and Drafting* Volume 2. International Monetary Fund.

JAP

Download จากวารสารภาษีบัณฑิต